

Varsinais-Suomen päihdetilannekysely 2023

Varsinais-Suomen päihdetilannekysely 2023

- Varha toteutti asukaskyselyn yhteistyössä Varsinais-Suomen kuntien kanssa marras-joulukuussa 2023
- Vastaajia yhteensä 8570 kpl (nuoria 42 %, aikuisia 38%)
- Kyselyssä tiedusteltiin havaintoja ja mielipiteitä oman kunnan päihdetilanteesta, alaikäisten päihtekäytöstä ja päihdepalveluista
- Kysely toteutettiin koko alueella 23.10.-19.11.2023 webropol-lomakekyselynä
- Vastaajia yhteensä 8570 kpl
  - suomenkieliset aikuiset 3294 38%
  - suomenkieliset nuoret 4948 58%
  - ruotsinkieliset aikuiset 102 3%
  - ruotsinkieliset nuoret 226 7%

Vastaajien taustatiedot

Ikä	n	%
alle 18	4137	52 %
18–29 vuotta	942	12 %
30–49 vuotta	1836	23 %
50–64 vuotta	856	11 %
65–74– vuotta	132	2 %
yli 75 vuotta	26	0 %

Sukupuoli	n	%
Miehiä ja poikia	2496	32 %
Naisia ja tyttöjä	5038	64 %
Muu / eos	382	5 %

Työllisyystilanne (aikuiset vastaajat)	n	%
kokopäivätyössä	2239	68 %
osa-aikatyössä	217	7 %
eläkkeellä iän perusteella	150	5 %
muulla eläkkeellä	79	2 %
opiskelija	391	12 %
työtön tai lomautettu	89	3 %
hoitamassa omia lapsia, omaisia tai kotitaloutta	71	2 %
muu	50	2 %

Asuinkunta	n	%
Aura	42	1 %
Kaarina	77	2 %
Kemiönsaari	323	9 %
Koski	46	1 %
Kustavi	15	0 %
Laitila	49	1 %
Lieto	230	6 %
Loimaa	28	1 %
Marttila	56	2 %
Masku	64	2 %
Mynämäki	69	2 %
Naantali	151	4 %
Nousiainen	73	2 %
Oripää	18	1 %
Paimio	106	3 %
Parainen	86	2 %
Pyhäranta	3	0 %
Pöytyä	114	3 %
Raisio	74	2 %
Rusko	43	1 %
Salo	815	23 %
Sauvo	42	1 %
Somero	78	2 %
Taivassalo	50	1 %
Turku	761	21 %
Uusikaupunki	120	3 %
Vehmaa	32	1 %
Muu, mikä?	10	0 %
En halua kertoa	21	1 %

Poimintoja tuloksista

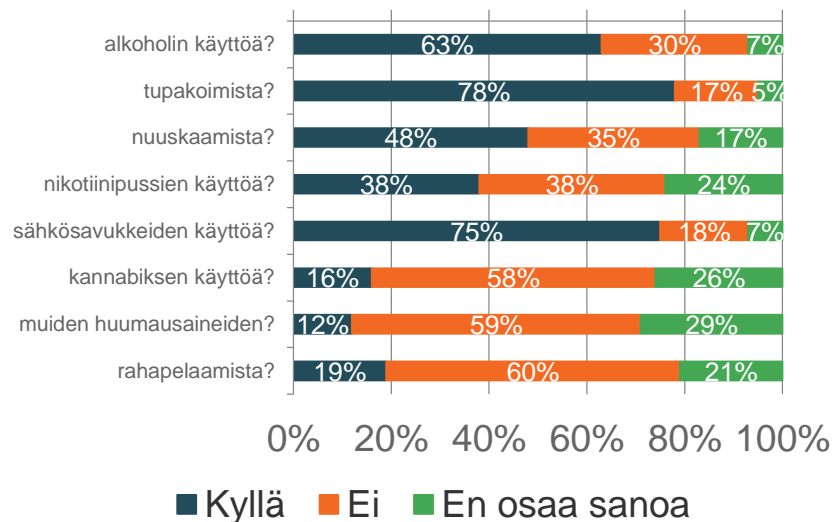
- Sähkötupakointi näkyy ja huolettaa!
  - Sekä nuorten että aikuisten vastauksissa näkyi sähkötupakoinnin lisääntyminen. Sähkösavukkeiden ja huumeiden välittäminen alaikäisille vaikuttaa myös lisääntyneen verrattuna vuoteen 2021.
  - 81 % aikuisista vastaajista toivoi alaikäisten sähkötupakointiin puututtaisiin enemmän (huumeet 76%, alkoholi 65%)
  - Nuorista vastaajista 59 % oli sitä mieltä että omassa kunnassa sähkötupakoidaan liikaa
- 28 % nuorista ja 31 % aikuisista vastaajista oli pelännyt kadulla tms. julkisella paikalla kohtaamiaan päihtyneitä
- Noin 30 % aikuisista ja 20 % nuorista oli ollut huolissaan läheisensä päihteidenkäytöstä tai tupakoinnista
- Yli 40 % aikuisista vastaajista kertoi että heiltä on kysytty alkoholinkäytöstä tai tupakoinnista terveydenhuollon vastaanotolla viimeisen vuoden aikana

Havainnot alaikäisten päihteidenkäytöstä

Aikuisten havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä

- Täysi-ikäisistä suomenkielisistä vastaajista valtaosa oli havainnut alaikäisten tupakoimista (78 %) ja sähkösavukkeiden käyttöä (75%) viimeisen vuoden aikana omassa asuinkunnassaan
- Alkoholinkäyttöä oli havainnut myös kaksi kolmesta (63 %) ja nuuskaamista noin puolet.
- Alaikäisten huumeiden käyttöä ja rahapelaamista olivat havainneet vain harvat vastaajat.
- Vuonna 2021 vastaavassa kyselyssä 20 % vastaajista oli havainnut alaikäisten kannabiksen käyttöä ja vain 47 % sähkötupakointia

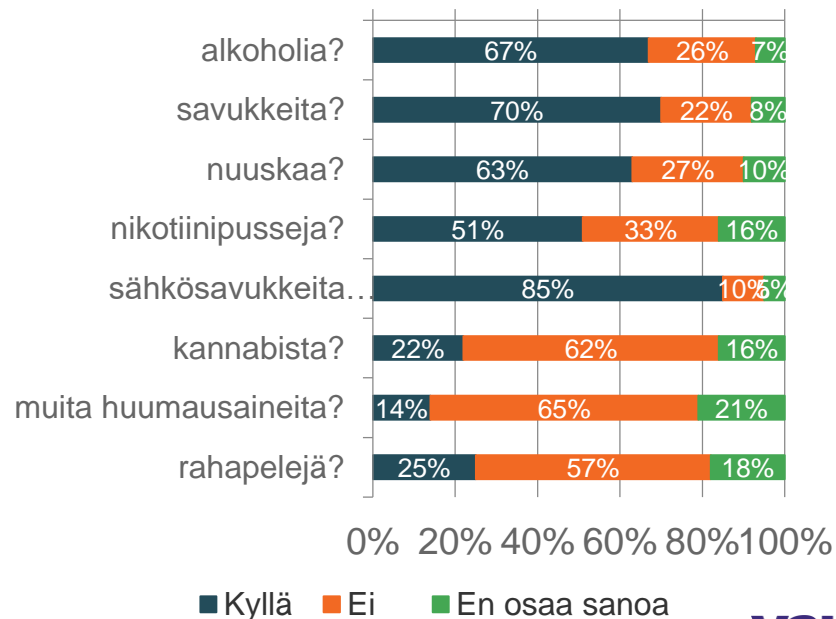
Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisten

Nuorten havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä

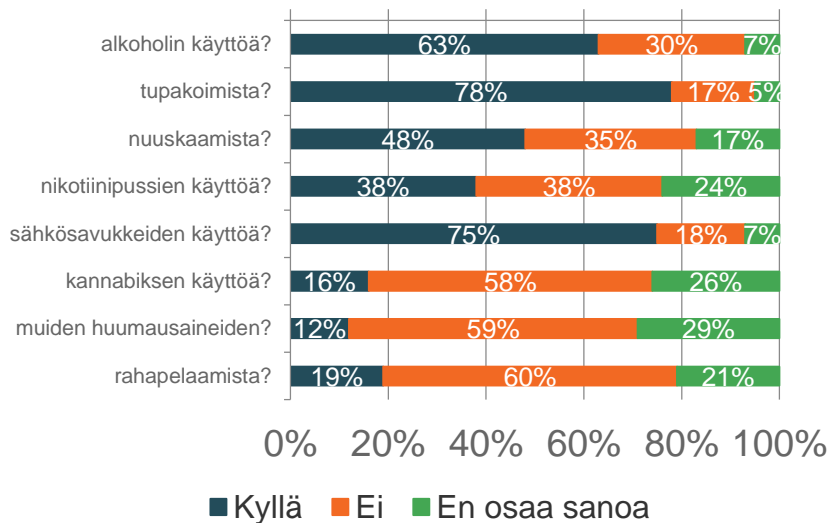
- Sekä aikuisten että nuorten vastauksissa samat tuotteet nousivat esiin yleisimpinä havaintoina; nuoret olivat nähneet käyttöä kautta linjan useammin kuin aikuiset
- Nuorista suomenkielisistä vastaajista huimat 85 % oli nähnyt alaikäisten ja sähkösavukkeiden käyttöä asuinkunnassaan viimeisen vuoden aikana.
- Myös nuuskaamista ja nikotiinipussien käyttöä nuoret olivat nähneet aikuisia useammin

Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneet viimeisen 12 kuukauden aikana

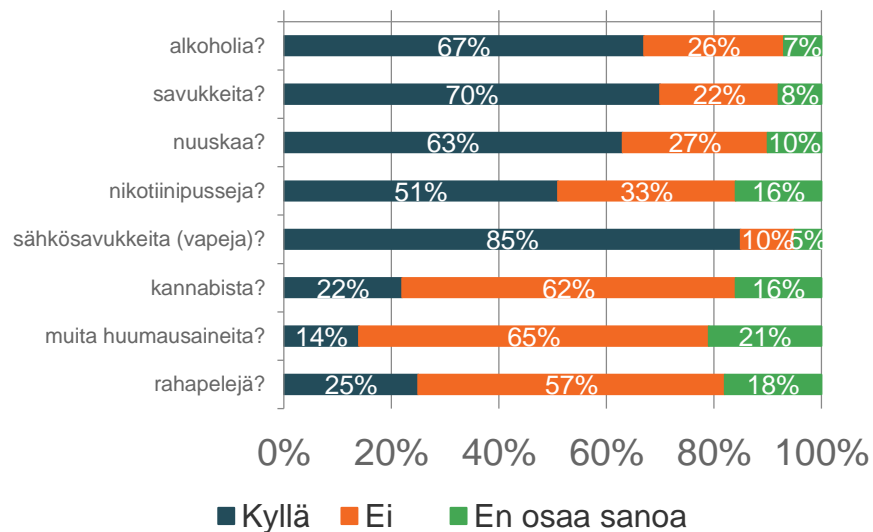

Vertailu havainnoista

AIKUISET: Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisten

NUORET: Oletko nähnyt, että alaikäiset olisivat asuinkunnassasi käyttäneet viimeisen 12 kuukauden aikana

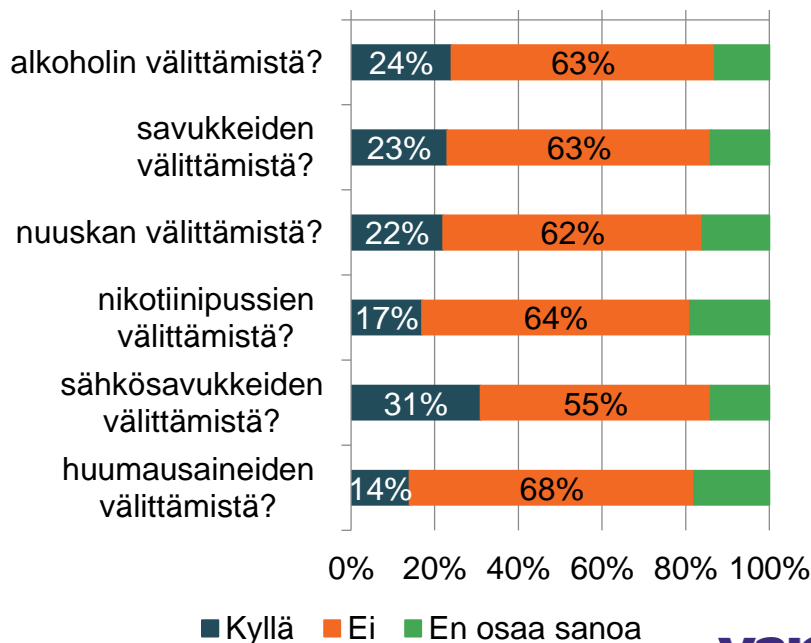

Aikuisten havainnot päihteiden välittämisestä alaikäisille

- Täysi-ikäisistä suomenkielisistä vastaajista päihteiden välittämistä alaikäisille oli havainnut yllättävänkin pieni osuus vastaajista. Yleisintä vaikuttaa olevan sähkösavukkeiden välittäminen.
- Huumeiden ja sähkösavukkeiden välittäminen näyttäisi myös yleistyneen. Edellisessä, vuonna 2021 toteutetussa kyselyssä 20 % vastaajista oli havainnut sähkösavukkeiden tai savukkeiden ja 12 % huumeiden välittämistä.

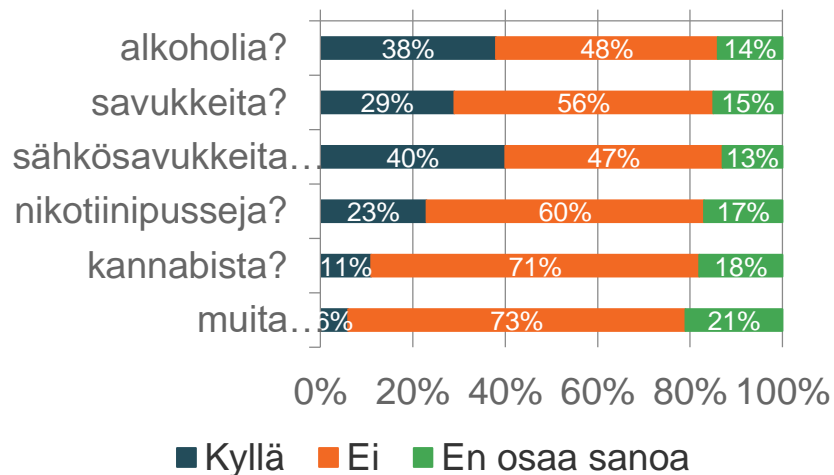
Oletko havainnut kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana alaikäisille:

Nuorten havainnot päihteiden välittämisestä alaikäisille

- Suomenkieliset nuoret olivat havainneet päihteiden hankkimista alaikäisille selvästi yleisemmin kuin aikuiset.
- Noin 40 % vastaajista oli havainnut alkoholin tai sähkösavukkeiden välittämistä alaikäisille viimeisen 12 kuukauden aikana.

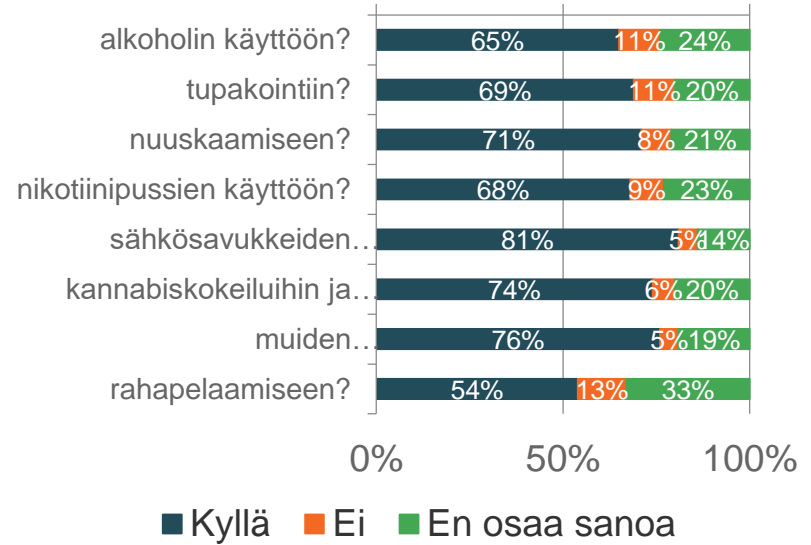
Oletko nähnyt, että joku asuinkunnassasi olisi hankkinut alaikäisille viimeisen 12 kuukauden aikana

Aikuiset toivovat puuttumista

- Kyselyssä tiedusteltiin pitäisikö vastaajan asuinkunnassa puuttua nykyistä enemmän alaikäisten tupakka- ja nikotiinituotteiden tai päihteiden käyttöön tai rahapelaamiseen. Valtaosa, 70-80 % suomenkielisistä aikuisista vastaajista haluaisi tiukempaa otetta alaikäisten alkoholin, huumeiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön. Rahapelaamisen puuttumista kannatettiin vähiten, vain 54 %
- Jopa 81 % suomenkielisistä aikuisista vastaajista nosti esiin sähkösavukkeet puuttumisen kohteena

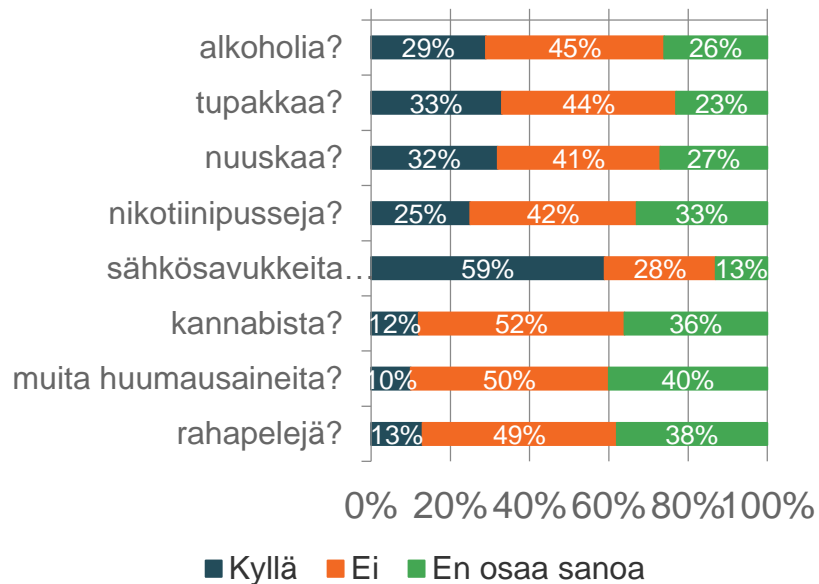
Tulisiko kunnassasi puuttua nykyistä enemmän alaikäisten

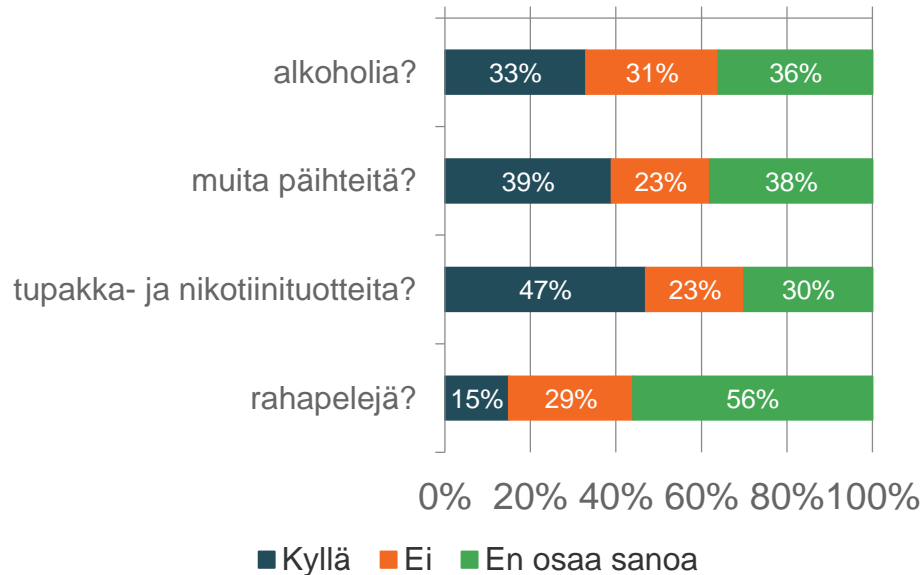
Aikuisten päihteidenkäyttö

Käytetäänkö Varsinais-Suomen kunnissa liikaa päihdeaineita?

NUORET: Käytetäänkö asuinkunnassasi / siellä missä asut mielestäsi liikaa...?

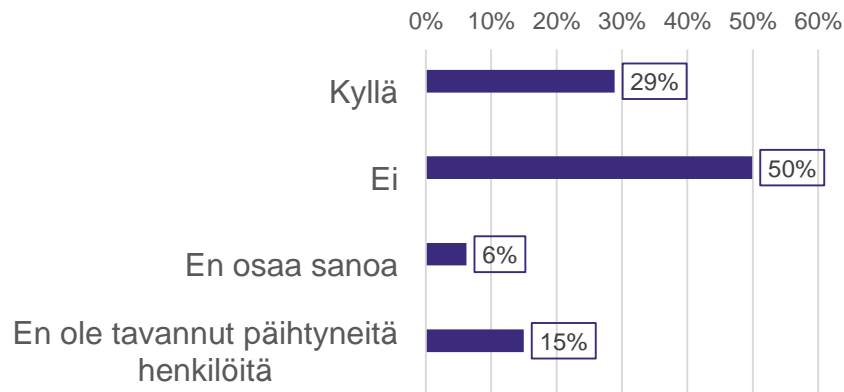
AIKUISET: Käytetäänkö kunnassasi / asuinalueellasi mielestäsi liikaa...?

Päihtyneet ja turvattomuus

- Vajaa kolmasosa vastaajista on pelännyt päihtyneitä esim. kadulla
- 28 % nuorista ja 31 % aikuisista vastaajista oli kokenut pelkoa

Oletko viimeisen 12 kuukauden aikana pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiasi päihtyneitä henkilöitä?

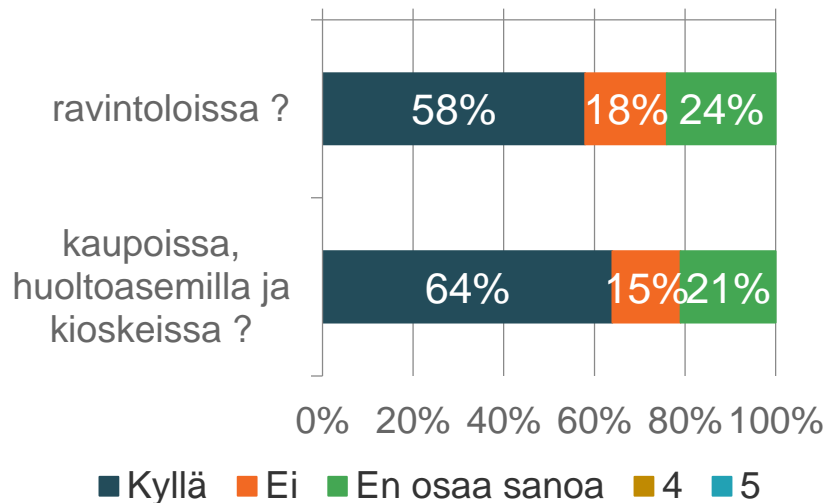
Alkoholin myynti päihtyneelle ja muut rajoitukset

Selvästi yli puolet aikuisvastaajista katsoi että päihtyneille myyntiä ja anniskelua tulisi tiukentaa

17 % aikuisista vastaajista rajoittaisi lisäksi alkoholijuomien tarjontaa kunnan järjestämässä tilaisuuksissa ja kunnan tiloissa (esim. jäähalleissa ja kulttuuritapahtumissa)

12 % rajoittaisi rahapelimainontaa, mutta puolet rajoittaisi sitä paikoissa joissa on paljon alaikäisiä

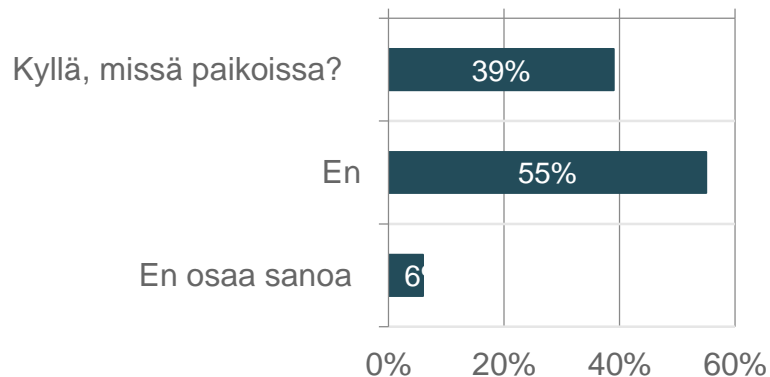
Tulisiko alkoholin myyntiin henkilölle, joka on selvästi päihtynyt suhtautua nykyistä tiukemmin kuntasi

Tupakansavulle altistuminen

- Noin 40 % aikuisista vastaajista on altistunut tupakansavulle häiritsevästi
- (Nuorilta asiaa ei kysytty)

AIKUISET: Oletko kunnassasi viimeisen 12 kuukauden aikana altistunut tupakansavulle tai sähkösavukkeen höyryille kadulla tai muulla julkisella paikalla niin, että olet kokenut siitä olleen sinulle haittaa?

Huoli omasta tai läheisen päihteidenkäytöstä

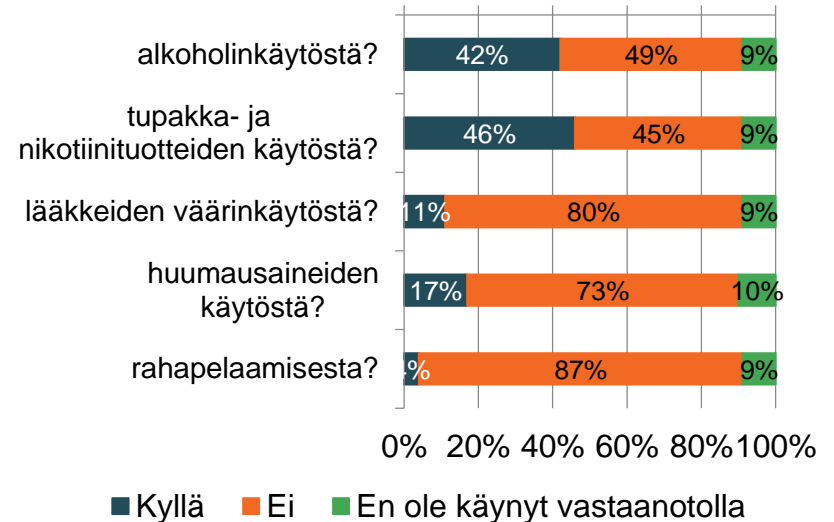
- Omasta alkoholinkäytöstään tai tupakoinnistaan on ollut huolissaan vain 8 % aikuisista vastaajista.
- Läheisen päihteidenkäyttö on huolettanut liki kolmasosaa aikuisista vastaajista (kuva).
- Nuorista vastaajista 20 % on ollut huolissaan läheisen alkoholinkäytöstä, 23 % tupakoinnista, 8 % huumeidenkäytöstä ja 6 % rahapelaamisesta.

Puheeksiotto ja neuvonta

- Yli 40 % aikuisista vastaajista kertoo että heiltä on kysytty alkoholinkäytöstä tai tupakoinnista terveydenhuollon vastaanotolla.
- Huumeistakin on kysytty 17 prosentilta.
- Alkoholin- tai tupakkatuotteiden vähentämiseen liittyvää neuvontaa on annettu 3-5 % vastaajista.
- Nuorista vastaajista 50 prosentilta oli kysytty alkoholista, 46 prosentilta tupakoinnista ja noin 20 prosentilta huumeista.

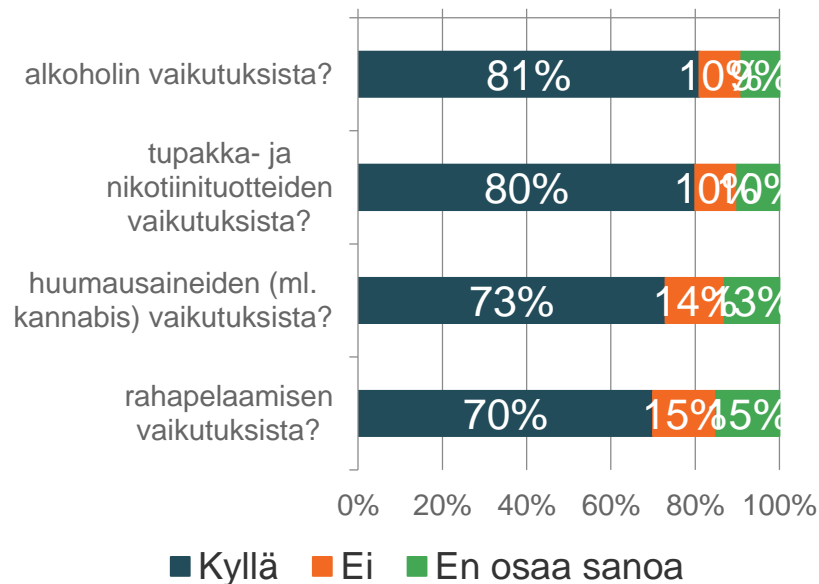
Onko sinulta kysytty viimeisen 12 kuukauden aikana sosiaali- ja terveydenhuollon vastaanotolla

Nuoret tietävät mistä luotettavaa tietoa löytyy

- Ilahduttava tulos nuorten vastauksissa: valtaosa tietää mistä saa luotettavaa tietoa päihteistä ja rahapelaamisesta
- Noin puolet nuorista vastaajista tietäisi myös mistä saa apua päihteidenkäytön vähentämiseen

Tiedätkö mistä saat luotettavaa tietoa

Yhteenvetona päihdetilannekyselystä

- Ennätysmäärä asukkaita osallistui kyselyyn (yli 8500 vastausta).
- Isoin huoli varsinaissuomalaisilla näyttää olevan sähkö tupakoinnista.
- Valtaosa haluaisi tiukempaa otetta alaikäisten alkoholin, huumeiden ja tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöön. Yli 80 % aikuisista haluaisi että sähkösavukkeisiin puututtaisiin tiukemmin.
- Aikuisten päihteiden käyttö ei herättänyt vastaajista samaa huolta: noin kolmannes vastaajista sanoi että omassa kunnassa käytetään liikaa päihteitä.
- Vajaa kolmannes vastaajista on pelännyt päihtyneitä kadulla tai muulla julkisella paikalla
- Noin 30 % aikuisista ja 20 % nuorista oli ollut huolissaan läheisensä päihteidenkäytöstä tai tupakoinnista
- Yli 40 % aikuisista vastaajista kertoi että heiltä on kysytty alkoholinkäytöstä tai tupakoinnista terveydenhuollon vastaanotolla viimeisen vuoden aikana